

1944, október 30. Bratislava. — Bleskový ďalekopis šéfa pohotovostnej skupiny H bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby dr. Witisku hlavnému úradu ríšskej bezpečnosti v Berlíne a K. H. Frankovi v Prahe o rokovaní H. Höfleho vo veci pastierskeho listu slovenských biskupov.

Vec: Pripravované politickopropagandistické využitie likvidácie centra banditov Banskej Bystrice.

29. 10. 44 oficiálna návšteva SS obergruppenführera Höfleho v prítomnosti vyslanca u arcibiskupa Kmetku v Nitre. Téma rozhovoru — vydanie pastierskeho listu. K. zásadne súhlasí. Prosí však ako podklady protektorátny pastiersky list a posledný pastiersky list nemeckého episkopátu. Tiso veľmi podporoval tunajšie úsilie o vydanie pastierskeho listu proti boľševickým bandám. Aby sa zabránilo tomu, že želanie arcibiskupa zadovážiť uvedené pastierske listy vyústi v odkladaciu taktiku, prosí sa poslať spomenuté pastierske listy obratom po kuriérovi. Prosíme poslať ich dvojmo. Prípadne môže byť pražský pastiersky list odovzdaný berlínskemu kuriérovi cestou Prahy.

Okrem toho sa prosí ešte dodatkom po kuriérovi oznámiť prípadné žiadúce hľadiská v ríšskom meradle a pre protektorátnu politiku. Stadiaľto navrhnuté SS obergruppenführerom Höflem štátnemu prezidentovi, aby sa zhotovil pastiersky list na základe Quadragesimo anno. Keďže sa tu boľševické momenty opäť vystupujúce v postupe banditov silne vyzdvihujú a útočí sa proti nim.

Prosí sa o vybavenie obratom, pretože je nutné najrýchlejšie využitie.

Šéf pohotovostnej skupiny H
bezpečnostnej polície a bezpečnostnej služby
Dr. Witiska, v. r. SS obersturmbannführer

SÚA Praha. R 109-1-67/77. Originál ďalekopisného záznamu. (Z nemčiny preložil JŠ.)

1944, október 30. Banská Bystrica. — Prejav dr. J. Tisu z príležitosti dobytia Banskej Bystrice nacistickými vojskami.

Po tieto dni je tomu práve šesť rokov, čo som zavítal sem do Banskej Bystrice. Vtedy som prišiel ako prvý predseda slovenskej vlády po dosiahnutí autonómie Slovenska. 6. októbra 1938 splnili sa naše dávne túžby a zjednotil sa národ. Všetky vtedy jestvujúce strany politické na Slovensku zlúčili sa, aby sa dali do služby zjednotenému národu. Túto službu viedli sme preto tak, ako sme to začali robiť, lebo sme si boli vedomí, že je prirodzeným zákonom každého národa, že len keď všetci jeho príslušníci ťahajú za jeden povraz, len vtedy môže byť národ šťastný a blažený. A keď sme oslavovali zjednotený národ, kde som mal prísť ako prvý ministerský predseda Slovenskej krajiny, ako do Banskej Bystrice, ktoré mesto bolo predsa kolískou, domovom najväčších mužov, čo realizovali myšlienku